

Damunt d'aquestes ratlles, el primer ministre eslovè, el cristianodemòcrata Janez Drnovsek; a la pàgina següent, una imatge de Ljubljana. La coalició governant va perdre fa poc la majoria absoluta després de la deserció dels socis socialdemòcrates. (fotos: Efe / arxiu Xavier Duran)

Eslovènia: la Suïssa balcànica

Eslovènia celebrarà el dia 25 de juny el cinquè aniversari de la independència de l'antiga Iugoslàvia. Els habitants d'aquest petit país han viscut aliens a la veïna guerra i gaudeixen d'una consolidada democràcia i d'una economia florent.

Els dos milions d'habitants d'aquest petit estat alpi, gran com el País Valencià, són els únics ciutadans de l'antiga Iugoslàvia no perjudicats per la guerra dels Balcans. Ben al contrari, faudeixen d'estabilitat gràcies a una sòlida democràcia parlamentària i a una economia en expansió.

A Bòsnia tot just si comencen la llarga tasca de la reconstrucció. Croàcia i Sèrbia encara mantenen contenciosos territorials i hauran de purgar bastant les seves culpes de guerra abans de poder pujar al tren de les institucions europees.

Els eslovens, en canvi, poden felicitar-se d'haver viscut els últims cinc anys en condicions de pau, democràcia i prosperitat. Certament, tota semblança entre Eslovènia i les altres repúbliques ex-iugoslaves és, avui, mera casualitat.

Llegat centre-europeu. Les terres eslovenes van formar part durant sis segles de l'imperi dels Habsburgs austríacs, de manera que l'herència centre-europea i germànica és encara molt present a Eslovènia. L'aspecte de ciutats com Ljubljana o Maribor no difereix pas gaire del de ciutats veïnes austríaques com són ara Graz o Klagenfurt.

Ara bé, la proximitat cultural i geogràfica d'Eslovènia a l'Europa Central no fou pas el factor decisiu en la consecució quasi incruenta de la seva independència. Si va poder tallar de soca-rel

els lligams amb la gangrena iugoslava fou gràcies a l'homogeneïtat ètnica i religiosa de la seva població. En efecte, era l'única república iugoslava que no tenia a dins una important minoria sèrbia. En l'anomenada Guerra dels Deu Dies, l'exèrcit federal iugoslau intentà sense èxit d'aïllar Eslovènia tancant-ne les fronteres amb Àustria i Itàlia i bombardejant-li els aeroports. Els enfron-

tat del sector exportador eslovè ha facilitat aquesta reorientació del comerç. Atès l'insuficient mercat interior de dos milions d'habitants, les empreses eslovenes han d'exportar per tal de sobreviure; productes farmacèutics, paper, cotxes, tèxtils i equips de telecomunicacions són les principals fonts d'ingressos, juntament amb el sector turístic. Una dada realça de manera prou clara el caràcter comerciant d'aquest país: les exportacions equivalen a un percentatge del PIB superior al del consum intern.

Geogràficament, la petita superfície d'Eslovènia ofereix interessants contrastos entre els llacs verd maragda dels Alps Julians al nord-oest, les platges mediterrànies de Koper o Piran, al sud-oest, més de sis mil coves de pedra calcària a la regió de Karst (la de Postojna és la segona cova més gran del món), o la plana pannònica, al nord-est.

Els turistes que visiten Eslovènia es troben amb un país altament desenvolupat i amb un poble treballador i molt conscient de la necessitat de mantenir-se en contacte permanent amb l'exterior. Per exemple, quasi tothom hi parla una llengua estrangera: l'italià a la península d'Istria, l'alemany a les regions frontereres amb Àustria i l'anglès a les grans ciutats.

Els líders eslovens no dubten a qualificar de miracle l'evolució del seu país. Amb un creixement econòmic del 5% durant aquests darrers dos anys i una taxa d'in-

El ressorgiment del nacionalisme excloent de Sèrbia i de Croàcia va empènyer els eslovens a la independència.

taments van causar cinquanta morts, deu d'ells eslovens. Després de l'eficaç bloqueig de les casernes de l'exèrcit federal en territori eslovè per obra de la població, aquest hagué de negociar l'evacuació dels seus efectius.

Els eslovens han sabut aprofitar la seva independència. Molt dependents fins llavors de les exportacions a la resta de Iugoslàvia i als països de l'Est, actualment el 68% del seu comerç és amb la Unió Europea. La diversi-

flació del 12%, els indicadors eslovens se situen al capdavant del grup dels països ex-comunistes. Tot i que Eslovènia ja era la república més rica durant l'etapa iugoslava, el creixement absolut des de l'any 1994 li ha permès de superar en renda per càpita els dos països més endarrerits de la Unió Europea, Portugal i Grècia.

Eleccions marcades per les privatitzacions. La coalició governant a Eslovènia, integrada pel Partit Liberaldemòcrata i el Partit Cristianodemòcrata, havia ajornat fins al febrer d'enguany la privatització de les empreses estatals, vista la tradició autogestionària del període iugoslau. Finalment, emperò, ha optat per aplicar un programa de privatització que atorga un paper destacat als directors i treballadors de les empreses. A còpia d'incentius i descomptes s'ha aconseguit que els treballadors comprin una part important de les accions en venda. Hom calcula que mil empreses passaran al sector privat durant aquest any. En la majoria de petites i mitjanes empreses, els treballadors posseiran el 60% de les accions.

La coalició governant va perdre fa poc la majoria absoluta al Parlament després de la deserció dels socis socialdemòcrates. Tot i així, el primer ministre cristianodemòcrata, Janez Drnovsek, confia a poder esgotar la legislatura i a fer eleccions aquesta tardor.

Durant el segle XIX, la consciència nacional eslovena no va ser forta en comparació amb la dels altres pobles eslaus. Als eslovens, tampoc no els va anar malament la Federació Iugoslava. Però el ressorgiment del nacionalisme excoent de Sèrbia i de Croàcia va empènyer els eslovens a la independència.

Ara, el primer estat eslovè de la història pot celebrar amb satisfacció els primers cinc anys d'existència.

Alexandre Muns

